

УДК 327.51НАТО

*Слободан Радојевић**

Војна академија, Универзитет одбране, Београд

*Вукојица Живановић***

Војна академија, Универзитет одбране, Београд

УЛОГА НАТО САВЕЗА У САВРЕМЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ ОДНОСИМА: ШИРЕЊЕ КА СТАРОМ/ НОВОМ ПРОТИВНИКУ

Политичко-војни савез НАТО је од настанка 1949. године до краја Хладног рата имао јасно дефинисану спољну претњу – СССР. Када је НАТО остао без директног противника на глобалном нивоу, указала се потреба за изменом основног концепта Алијансе. Нестанком СССР и окончањем Хладног рата проузрокована је трансформација НАТО из одбрамбеног у савез у акцији који је нови разлог свог постојања нашао у операцијама које је спроводио деведесетих година у сукобима на просторима бивше СФРЈ и касније у СРЈ. Уследиле су војне интервенције у којима је НАТО ангажовао значајне војне капацитете и изводио различите врсте војних операција. На овај начин НАТО је утицало на промену режима рушењем политичких уређења појединих држава и нову поларизацију међународних односа. Данас смо сведоци да је услед сукоба Русије и Украјине који је додатно поларизовао односе НАТО и Русије, између осталог дошло до новог ширења НАТО. Наиме, Северноатлантски савез се додатно проширио након руског напада на Украјину, пошто су две најновије чланице овог војно-политичког савеза, постале Шведска и Финска, до тада политички неутралне и војно неопређене државе. Из те чињенице проистекло је главно истраживачко питање у којој мери је најновије ширење НАТО савеза утицало на додатну поларизацију у савременим међународним

* Имејл адреса: slobodan.radojevic@va.mod.gov.rs; ORCID: 0000-0001-6071-8151.

** Имејл адреса: zvukojica@yahoo.com; ORCID: 0009-0007-6148-6832.

односима. Главна хипотеза научног рада јесте да је НАТО уласком Шведске и Финске „доскочио” ближе „капијама” Русије и тиме њихове поларизоване односе додатно усложио. У раду аутори применом компаративне анализе закључују да је наступила дубока поларизација између НАТО и Русије. Истраживање проучава и „мери” насталу „дубину” поларизације у савременим међународним односима услед актуелних оружаних сукоба и најновијег ширења НАТО савеза.

Кључне речи: НАТО, међународни односи, поларизација, Шведска, Финска, рат у Украјини.

УДК 32(497.15) + 929 Ћосић Д.

*Стефан Анђелковић**

Институт за српску културу Приштина-Лепосавић

ЗНАЧАЈ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ У ПОЛИТИЧКОЈ ФИЛОЗОФИЈИ ДОБРИЦЕ ЋОСИЋА

Косово и Метохија, колевка српске историје и идентитета, заузимају централно место у Ћосићевој политичкој филозофији. Добрица Ћосић је, кроз своја бројна дела, рефлектовао и неретко изражавао значај овог подручја за српски идентитет и историју. У контексту распада Југославије, питања идентитета и територијалног интегритета била су од пресудне важности, те из тог разлога, анализом Ћосићеве политичке филозофије кроз призму Косова и Метохије, можемо разумети обликовање националног идентитета. Циљ овог рада јесте, да применом критичке анализе, дискурзивне и интерпретативне методе, дати одговор на питање: „Које кључне идеје о Косову и Метохији доминирају у политичкој филозофији Добрице Ћосића и како оне обликују његова дела?”. Главне хипотезе које прате

* Имејл адреса: stefan.andjelkovic0123@gmail.com; ORCID: 0009-0001-4659-8808.